

Socjologia medycyny - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Socjologia medycyny
Kod przedmiotu	14.2-WL-RAT-SM
Wydział	Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu
Kierunek	Ratownictwo medyczne
Profil	praktyczny
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2018/2019

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	1
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Maria Zielińska, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem nauczania jest zdobycie wiedzy dotyczącej podstawowych pojęć i kategorii socjologii zdrowia i choroby, oraz socjologii medycyny; zapoznanie się z socjologicznymi teoriami zdrowia i choroby, w tym z teorią wieloprzyczynowości choroby oraz akceptacji pojęcia choroby funkcjonalnej, tzn. choroby bez uchwytneho tła organicznego. Celem jest ponadto poznanie zachowań związanych ze zdrowiem i chorobą jako ważnego elementu wiedzy o społeczeństwie. Celem jest kształtowanie świadomości studentów w zakresie humanizacji medycyny, świadomości o wieloprzyczynowości choroby i konieczności holistycznego podejścia do pacjenta i jego problemów zdrowotnych.

Wymagania wstępne

brak

Zakres tematyczny

1. Podstawowe pojęcia i kategorie socjologii zdrowia i choroby oraz socjologii medycyny.
2. Teorie przyczyn chorób; polietiologia chorób-epidemiologia analityczna.
3. Uwarunkowania zachowań ludzkich w różnych sytuacjach społecznych w szczególności w sytuacji choroby.
4. Społeczno-środowiskowe i kulturowe uwarunkowania stanu zdrowia, choroby i jakości życia: globalizacja problemów zdrowotnych, nierówności społeczne w dostępie do instytucji służby zdrowia i osiągnięć medycyny.
5. Socjologiczno-medyczne badania nad stresem jako czynnikiem zagrożenia zdrowia. Istota zjawiska, skala i pomiar zjawiska na skalach socjomedycznych.
6. Calos Cagatos. Kondycja psychofizyczna studentów jako wyznacznik osiągnięć edukacyjnych.
7. Rola socjologii w procesie humanizacji medycyny.
8. Instytucje medyczne: ośrodki zdrowia, kliniki, szpitale jako instytucje społeczne. Rzeczywistość i oczekiwania.
9. Wielodyscyplinarne Zespoły Terapeutyczne. Opieka koordynowana. Procedury i modele kompleksowej opieki nad pacjentem. Koncepcja zintegrowanej opieki zdrowotnej.
10. Hospitalizacja i choroby przewlekłe. Szpital jako instytucja totalna. Humanizacja procesu leczenia w szpitalu- możliwości i ograniczenia.
11. Polityka zdrowotna i jej korelaty - zaspokajanie potrzeb zdrowotnych w ramach zróżnicowanych systemów organizacyjno-finansowania opieki zdrowotnej.
12. Jakość życia a stan zdrowia psychicznego fizycznego. Nowe spojrzenie na chorego.
13. Problemy społeczne jako problemy medyczne (eutanazja, aborcja, transplantologia zapłodnienie in vitro itp.).

Metody kształcenia

Wykłady prowadzone w formie omawiania zagadnień z zakresu socjologii zdrowia i choroby oraz socjologii medycyny. Prezentowane będą najnowsze osiągnięcia w zakresie humanizacji medycyny a także przedstawione i omówione zostaną najnowsze wyniki badań empirycznych w Polsce i na świecie dotyczące opinii społecznych na temat funkcjonowania służby zdrowia, zaufania do lekarza i do innych pracowników służby zdrowia.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
rozumie psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej, rozumie funkcjonowanie instytucji medycznych	• K_W11	• kolokwium	• Wykład
rozumie rolę rodziny w procesie leczenia	• K_W10	• kolokwium	• Wykład

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
rozumie kulturowe, etniczne i narodowe uwarunkowania zachowań ludzkich	• K_W11	• kolokwium	• Wykład
zna zasady altruizmu i odpowiedzialności klinicznej i ma świadomość zasad funkcjonowania zespołu terapeutycznego	• K_W10 • K_U02 • K_K03	• kolokwium	• Wykład
zna aktualny stan wiedzy na temat społecznego wymiaru zdrowia i choroby, wpływu środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) i nierówności społecznych na stan zdrowia oraz społeczno-kulturowych różnic i roli stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych; potrafi wyjaśnić podstawowe tezy teorii wieloprzyczynowości choroby oraz akceptacji pojęcia choroby funkcjonalnej, tzn. choroby bez uchwytного tła organicznego	• K_W10	• kolokwium	• Wykład
rozumie znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	• K_W10 • K_U02	• kolokwium	• Wykład
uwzględnia w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych	• K_W10	• kolokwium	• Wykład
rozumie znaczenie zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości w relacji do postaw społecznych, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe oraz zna aktualną koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia. Potrafi omówić problemy społeczne widziane z perspektywy problemów medycznych (eutanazja, aborcja, transplantologia zapłodnienie in vitro itp.)	• K_W10	• kolokwium	• Wykład
komunikuje się ze współpracownikami zespołu, udzielając konstruktywnej informacji zwrotnej i wsparcia	• K_U02 • K_K05	• kolokwium	• Wykład
przestrzega praw pacjenta, w tym: prawa do ochrony danych osobowych, prawa do intymności, prawa do informacji o stanie zdrowia, prawa do wyrażenia świadomej zgody na leczenie lub odstąpienie od niego oraz prawa do godnej śmierci	• K_W08 • K_K03	• kolokwium	• Wykład

Warunki zaliczenia

Wykład – zaliczenie przeprowadzone w formie pisemnej (test jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru), warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie 50% punktów możliwych do zdobycia.

Ocena końcowa to średnia arytmetyczna wszystkich form przewidzianych do realizacji przedmiotu. Wyniki średniej arytmetycznej ustala się zgodnie z zasadą: średnia 3,25 stanowi ocenę końcową 3,5; średnia 3,75 stanowi ocenę końcową 4,0; średnia 4,25 stanowi ocenę końcową 4,5; średnia 4,75 stanowi ocenę końcową 5,0.

Literatura podstawowa

- Ostrowska A. Socjologia medycyny (2009). Podejmowane problemy, kategorie analizy, Wyd. IFiS PAN, Warszawa.
- Ostrowska A., Skrzypek M. (red.), (2015), Socjologia medycyny w Polsce z perspektywy półwiecza: nurty badawcze, najważniejsze osiągnięcia, perspektywy rozwoju. Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2015, ss. 422.
- Piątkowski W., Titkow A. (red.) (2002), W stronę socjologii zdrowia, Wyd. UMCS, Lublin.
- Piątkowski W. (red.). Zdrowie i choroba w badaniach socjologicznych prowadzonych na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie 1995-2013. Lublin: Uniwersytet Medyczny w Lublinie, 2013; ss. 214.
- Uramowska-Żyto, H. (1992), Zdrowie i choroba w świetle wybranych teorii socjologicznych, IFiS PAN.

Literatura uzupełniająca

- Czapiński J., Panek T. (red.) (2007, 2009, 2011). Warunki i jakość życia Polaków, Warszawa 2006, 2010, 2011.
- Raporty CBOS dotyczące opinii na temat zdrowia, choroby, oceny własnego samopoczucia Polaków.
- Wyniki badań prowadzonych przez zespół pod kierunkiem Marii Zielińskiej na temat „Młodzież akademicka w Polsce i na Ukrainie w czasach nieufności i zagrożeń cywilizacyjnych. Międzykrajowe badania porównawcze”. W: Młodzież w czasach nieufności. Studenci zielonogórscy o sobie i innych / red. nauk. Maria Zielińska, Dorota Szaban - Zielona Góra: Fundacja Obserwatorium Społeczne Inter Alia.
- Synowiec-Piłat M., Łaska-Formejster (red.), Społeczne konteksty chorób przewlekłych. Wybrane zagadnienia, Łódź: Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, 2013; ss. 223.
- Skrzypek M. (red.) (2013) Socjologia medycyny w multidyscyplinarnych badaniach humanizujących biomedycynę. Lublin, Wyd. KUL ss. 338.
- Syrek E. (2008), Zdrowie i wychowanie a jakość życia. Perspektywy i humanistyczne orientacje poznawcze. Wyd. UŚL, Katowice.
- Tobiasz-Adamaczyk B.: (2000), Wybrane elementy socjologii zdrowia. Wyd. UJ, Kraków.
- Zielińska M. (2015) Calos Cagatos - w zdrowym ciele zdrowy duch. przyczynek do refleksji o kondycji psychofizycznej młodzieży akademickiej // W: Stan zdrowia a procesy demograficzne w Europie Środkowej / red. Dorota Szaban, Hanna Kurowska, Robert Wróbel - Zielona Góra: Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego.
- Zielińska M. (2016) Młodzież akademicka jako przedmiot badań socjologicznych // W: Młodzież w czasach nieufności. Studenci zielonogórscy o sobie i innych / red. nauk. Maria Zielińska, Dorota Szaban - Zielona Góra: Fundacja Obserwatorium Społeczne Inter Alia.

Uwagi

